

Brezplačna izobraževalno-zabavna revija za majhne in velike

Pomlad
poletje
2019

SOBIVANJE

SKRB
ZA
ŽIVALI

REBUS

ZMAGOVALNA
PRAVLJICA O
PRIJATELJSTVU

NAJ
RECEPT

KVIZ

IZDELAJ
SAM

POLETNO NAGRADNO GESLO

V tej številki boš spoznal prav posebnega psa, čakajo te rebusi in dva kviza ter še veliko zanimivega.

Še enkrat pozorno preglej revijo. Opazil boš, da nam ponekod družbo delajo črke. Prepiši jih od začetka do konca revije v enakem zaporedju v spodnje krogce. To je poletno geslo.

Napiši geslo, svoj naslov in starost ter jih do 25. junija 2019 pošlji na naslov: Društvo Sobivanje, Predjamska cesta 1, 1000 Ljubljana. Izžrebali bomo tri srečneže, ki bodo prejeli zabavno družabno igro, primerno svoji starosti. Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki revije Sobivanje.

Geslo jesenske številke je bilo: **Pečen kostanj.**

Srečo pri žrebu so imeli: Klara Škraba, Lj – Polje; Nike Lovrenčec, Bogojina; Tinkara Kolman, Planina pri Sevnici.

REVIJO SO OMOGOČILI

GEODETSKI INŠTITUT SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

triglav

Deutsch-Slowenische
Industrie- und Handelskammer
Slovensko-nemška
gospodarska zbornica

Sobivanje – brezplačna revija za otroke in starše, maj 2019. Letnik 4, številka 7. Nosilec projekta: Sobivanje – Društvo za trajnostni razvoj. Izdajatelj: Bomark d.o.o., Predjamska cesta 1, 1000 Ljubljana. Odgovorna urednika: mag. Borut Petelin in Meta Škedelj, mag. Besedila in urejanje besedil: Andreja Šeme. Strokovni sodelavci: dr. Lia Katarina Kompan Erzar, Tomaž Oršič, Nada Pavšer, Lucija Šušteršič, mag. Igor Velov. Jezikovni pregled: Zorana Teran. Likovno uredništvo in oblikovanje: Nina Marselan. Fotografije: Shutterstock oziroma navedeni avtorji. Tisk: Izi print d.o.o. Natisnjeno v 30.000 izvodih. Vsebina je zaščiteno avtorsko delo in jo je brez pisnega dovoljenja nosilca projekta prepovedano razmnoževati v kakršnikoli obliki.

VSEBINA

SKRB ZA OKOLJE

- ★ Žival se predstavi: Kraški ovčar **4**
- ★ Tri pravila za živali v vročih dneh **6**
- ★ Mikroplastika – grozeča nevarnost življenju **8**

TRAJNOSTNA POT = MOJA IZBIRA

- ★ Super trajnostna poletna prevozna sredstva **12**
- ★ Kviz trajnostnih prevoznih sredstev **14**

VARNOST V PROMETU

- ★ Varno na poti **16**
- ★ Prometni rebus **18**

ŽIVIM ZDRAVO

- ★ Čudovite sladkosti narave **20**
- ★ Naj recept: Ajdova torta **22**
- ★ Ali je kaj trden most **26**

SPODBUJAMO PRIJATELJSTVO

- ★ Kako razmišlja naše srce? **28**
- ★ Zmagovalna pravljica **30**

SLOVENIJA, KOT JO VIDIMO OTROCI

- ★ Bela krajina vabi **36**
- ★ Kresovanje - Poletni kresni venček **37**

KRAŠKI OVČAR

KDO SMO?

Hov! Hov! Sem pes čuvaj pasme kraški ovčar. To je najstarejša avtohtona pasma psa pri nas. Naši predniki so živeli na tem območju že pred več stoletji. Mednarodno so nas priznali leta 1939, takrat so nas imenovali ilirski ovčar. Ime kraški ovčar ali kraševcevec pa smo dobili leta 1968.

KAKŠNI SMO?

Imamo dolgo in gosto dlako kovinsko sive ali temno sive barve. Dlaka je vodoodporna, zato nas pri čuvanju ovc ali na sprehodu dež sploh ne ovira. Če se kdaj povaljamo po blatu, zemlja odpade, ko se posuši. Nega naše dlake res ni zahtevna, dovolj je česanje enkrat na teden. Za nas je značilno, da imamo na sprednjih tacah temne proge. Visoki smo okoli 60 cm, težki pa med 30 in 40 kg.

**Kraška ovčarka
skoti šest do devet
mladičkov naenkrat.
Psi živijo do
14 let.**

**SKRB ZA
OKOLJE**

KAJ POČNEMO?

Kot že ime pove, smo odlični pastirski psi in čuvaji ovčje črede. Nekdaj je bila to naša edina služba, danes pa nas ima večina lastnikov le za spremljevalca in prijaznega člana družine. Naši lastniki imajo običajno velik vrt ali kmetijo. Največkrat živimo pri družinah z vrtom ali kmetijo. Radi hodimo z njimi na dolge sprehode ali na tek. Smo namreč zelo aktivni kužki.

KAJ JEMO?

Kot sem že povedal, nega naše dlake ni zahtevna. Pa tudi pri prehrani nismo zahtevni. Nismo požrešni psi in pojemo bolj malo. Za našo pasmo je primerna pasja hrana brez žit z veliko vsebnostjo beljakovin in vitaminov.

SKRB ZA
OKOLJE

KJE ŽIVIMO?

Najbolje se počutimo tam, kjer je veliko prostora. Najbolj nam je všeč na velikem dvorišču s pesjakom. Ker imamo zelo gost, topel in vodoodporen kožuh, se dobro počutimo zunaj tudi v mrzlih zimskih dneh, v deževnih aprilskih dneh in vse leto. Nikakor pa nismo pravi psi za v stanovanje.

NA POMOČ!

V preteklosti je bil kraški ovčar večkrat na robu izumrtja. Leta 1924 je bilo 18 mladičev kraških ovčarjev, leta 1968 le okoli deset. Ob koncu druge svetovne vojne je bilo psov te pasme le še nekaj. V osemdesetih letih preteklega stoletja je število mladičev začelo naraščati. Največ jih je v Mariboru, Slovenski Bistrici in širši okolici Ljubljane. Predvsem glede na število psov, ki so vključeni v vzrejo, pa je naša pasma na robu izumrtja.

TRI PRAVILA ZA ŽIVALI V VROČIH DNEH

Za pse in druge živali moramo v vročih poletnih dneh ustrezno poskrbeti, sicer lahko doživijo vročinski udar.

1. Zagotoviti jim moramo prostor v senci.
2. Vedno naj imajo na voljo svežo pitno vodo in hrano.
3. Če živali prevažamo v avtomobilu, skrbimo za ustrezno zračenje in nikoli ne pustimo živali v vročini zaprte v avtu.

Če pri živali opazite znake vročinskega udara, jo takoj premestite v hladnejši prostor, ponudite ji hladno pitno vodo in pokličite veterinarja.

Minicity je:

tematski park v podobi majhnega mesta, ki ga gradijo ulice, ceste, hiše in kreativni park. V hiškah domujejo majhna pekarna, mlekarna, tiskarna, banka, policijska in gasilska postaja – skupaj več kot 40 tematskih koticov, v katerih otroci skozi igro spoznavajo svoje sanjske poklice in pridobivajo uporabna znanja za vsakodnevno življenje.

Minicity nudi:

učenje realnih življenjskih veščin skozi metodo didaktične igre. Gre za edinstveno lastnost, ki nas ločuje od ostalih ponudnikov priložnosti za otroke in družine.

Otroci, poznate našo mini mlekarno? V njej boste spoznali proces pridelave mleka – od pašnika do hladilnika. Če skupaj z mamico in očkom obiščeš našo spletno stran www.minicity.si boš izvedel odgovore na spodnja vprašanja!

Kateri poklic spoznaš v Mlekarni v Minicityju?

Kateri izdelek lahko v Mlekarni v Minicityju izdeláš sam?

V naši mlekarni pa domuje tudi kravica Krepka. Kako si jo predstavljaš ti, nam sporoči v praznem polju spodaj. Risbico lahko na recepciji Minicityja zamenjaš za **30 minut brezplačnega obiska!**

PSST: Če obiščeš našo mlekarno in v njej z našo kravico Krepko narediš zabavno fotografijo, jo lahko v naši tiskarni natisneš in fotografijo za spomin odneseš domov. Kravica krepka te že čaka!

Risbico kravice lahko za 30 minut enkratnega, brezplačnega obiska vsak zamenja le enkrat.

Moja kravica

MIKROPLASTIKA - GROZEČA NEVARNOST ŽIVLJENJU

Plastični material je daljnega leta 1839 odkril Charles Goodyear. Ker je izdelava plastičnih izdelkov poceni in ker je lastnosti materiala mogoče prilagoditi za posamičen izdelek, je postala plastika zelo priljubljena. Postala je nepogrešljiv del našega vsakdana.

Žal pa plastika v obliki mikroplastike uničuje živali, rastline, pitno vodo, našo hrano, zrak in s tem tudi nas. Poleg zelenih lastnosti ima plastika namreč tudi izrazito pomanjkljivost – v naravi se ne razkroji, pod vplivom UV-žarkov in drugih fizikalnih, kemičnih ter mehanskih dejavnikov pa se postopoma razgradi na vse manjše delce, ki v naravi tudi ostanejo. Plastični materiali in izdelki iz plastike vsebujejo tudi različne dodatke, ki se v procesu razpadanja v mikroplastiko iz nje izluščijo in lahko preidejo v živila. Nekateri dodatki so strupeni, med njimi je veliko motilcev delovanja žlez z notranjim izločanjem (bisfenol A, ftalati ...).

Položaj je grozljiv: morske živali plavajo med plastičnimi odpadki, morske živali se hranijo z drobnimi plastičnimi delci, ker so videti kot plankton, divja odlagališča odpadkov iz plastike, drobci plastičnih odpadkov lahko zaidejo tudi v našo prehrano in pitno vodo.

Zato je zadnji čas, da kot posamezniki ukrepamo in prispevamo k zmanjšanju uporabe plastike v vsakdanjem življenju.

dr. Nada Pavšer

Ali veš, da vsako leto uporabimo 335 milijonov ton plastike in da osem milijonov ton plastike pristane v morju?

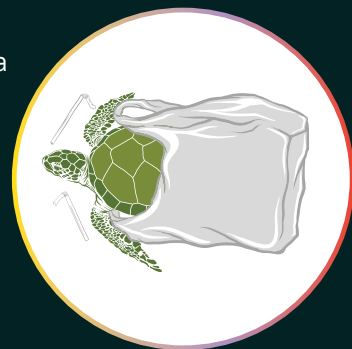

Ali veš, da se plastična
vrečka v naravi razgrajuje
20 let, plastični kozarec 50 let,
plastenka pa kar 450 let?

PET KORAKOV DO MANJ PLASTIKE

1. Za nakupe uporablaj embalažo iz obnovljivih virov – vrečko iz bombaža, košaro, nahrbtnik, zabojček iz kartona ali lesa ... Če že uporabljaš plastične vrečke, imej eno vedno pri sebi in jo uporabi večkrat.
2. Kupuj hrano v večjih pakiranjih ali pa v trgovinah, kjer prodajajo živila brez embalaže.
3. Ne kupuj vode in pijač v plastenkah. Raje si kupi bidon iz stekla ali kovine, ki ga lahko uporabljaš vrsto let.
4. Za pitje ne uporablaj slamice. Res so majhne, a v okolje jih odvržemo ogromno.
5. Raje kupuj oblačila iz naravnega materiala. Pri pranju oblačil iz plastičnega materiala se namreč v vodo izloči tudi mikroplastika.

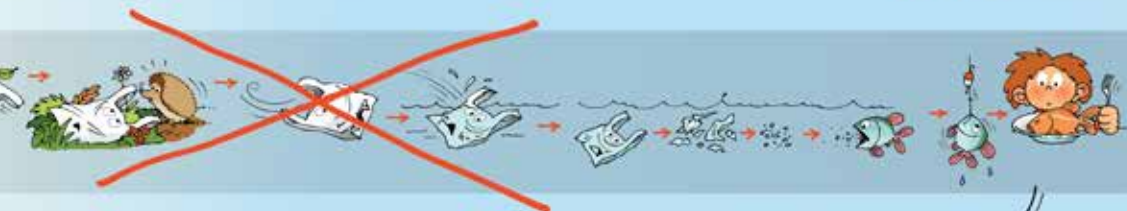

Vpliv na življenje živali

Živali plastične
nosilne vrečke
zamenjujejo za hrano.

Delci mikroplastike
se prenašajo po
prehranjevalni
verigi.

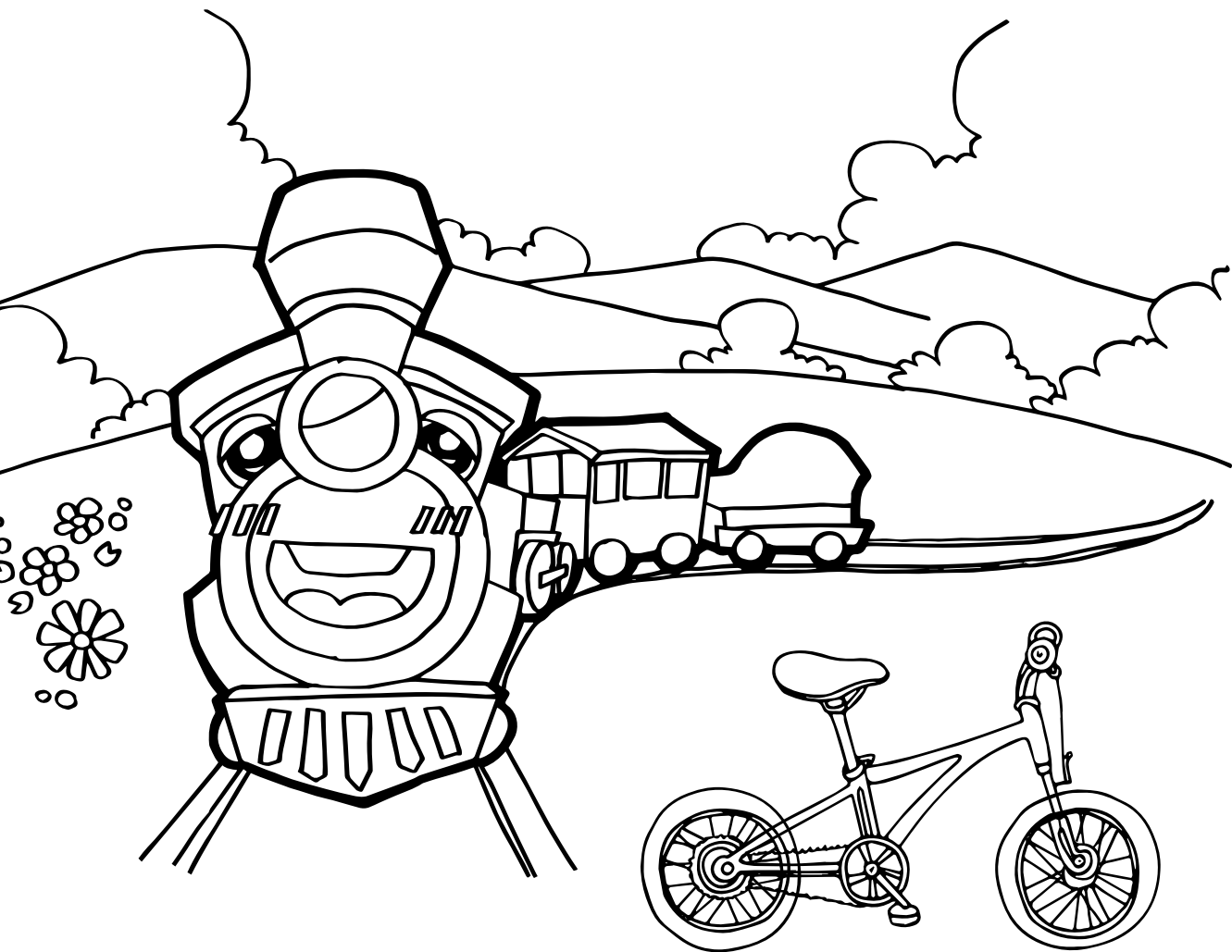
Živali se zapletajo
v plastične nosilne
vrečke.

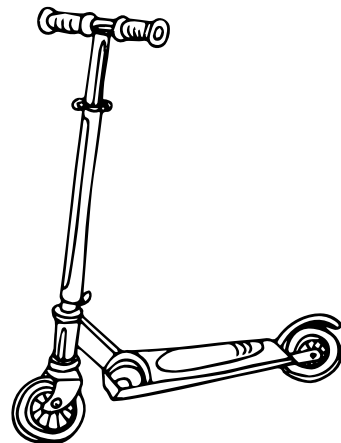
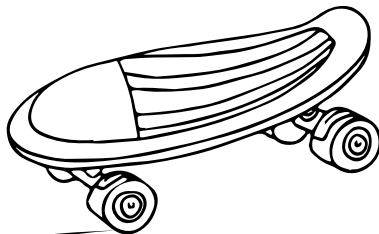
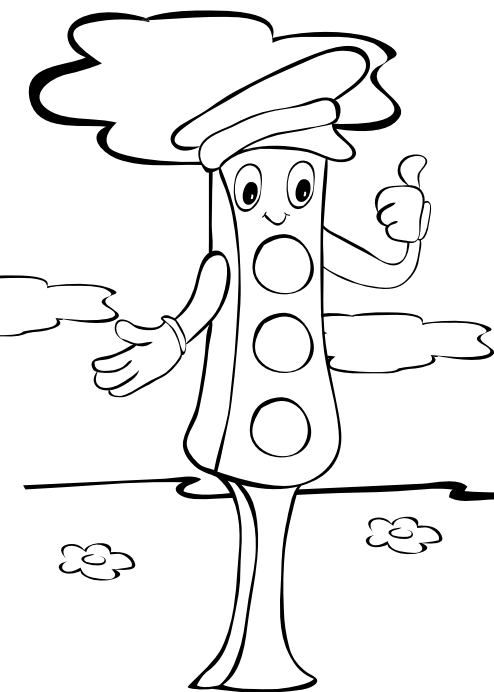

SUPER TRAJNOSTNA PREVOZNA SREDSTVA

Prevozno sredstvo je vse, kar nam pomaga pri premikanju. Vsa narisana prevozna sredstva so trajnostna. To pomeni, da med premikanjem kar najmanj onesnažujejo okolje glede na število ljudi, ki jih uporabljajo. Z nekaterimi trajnostnimi prevoznimi sredstvi pa ne boš ustvaril popolnoma nič izpušnih plinov. To so super trajnostna poletna prevozna sredstva. Pobarvaj jih!

Juhu!
Pobarvanka!

KVIZ TRAJNOSTNIH PREVOZNIH SREDSTEV

Izraz trajnostna mobilnost pomeni, da se premikamo tako, da čim manj vplivamo na okolje. Veliko oblik trajnostne mobilnosti (hoja, kolesarjenje ...) ni bolj zdravih le za okolje, ampak tudi za naše telo.

1. Svetovni rekord v vožnji s kolesom je med spustom po vulkanu v Nikaragvi postavil Markus Stöckl. Dosegel je:

K) 15 km/h
N) to se sploh ni zgodilo
R) 164,95 km/h
M) 240 km/h

2. Če imaš obute kotalke, stojiš na koliko kolescih?

A) 2
F) 4
R) 6
O) 8

3. Najdaljša vožnja s kolesom znotraj meja ene države je znašala vrtoglavih 18.922,47 kilometrov. Benjamin Woods je svetovni rekord dosegel s kolesarjenjem po Avstraliji. Kolesarjenje je trajalo:

S) 3 tedne
L) 8 mesecev
U) 20 ur
P) 4 dni

4. Kako je ime puncici iz TV serije, zaradi katere je kotalkanje postalo zelo popularno?

- E) Luna
- K) Sara
- M) Ula
- S) Ana

5. Katera žival je postavila rekord 30 metrov neprekinjene vožnje s skirojem v 20,75 sekundah?

- R) Pes
- E) Nobena
- Z) Riba
- P) Kenguru

6. Koliko kilometrov prehodimo v zmernem tempu v eni uri?

- D) 1 km
- J) 5 km
- E) 10 km
- U) 13 km

7. Kaj moraš nositi na glavi med kolesarjenjem, kotalkanjem, vožnjo s skirojem ...?

- I) čelado
- C) kapo
- A) nič
- T) čopke

Geslo kviza je
zanimivo prevozno
sredstvo. Si ga že kdaj
uporabil?

Črke pred pravilnimi odgovori vpiši v krogce:

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

VARNOST V
PROMETU

BESEDA STROKOVNJAKA:

VARNO NA POTI

Ko greste v šolo in na dejavnosti, ste udeleženci v prometu. Lahko ste pešci, kolesarji, vozite skiro ali rolko, se vozite v vozilih. Vedno je vaša prva naloga, da v prometu vsak trenutek skrbite za svojo varnost. Ves čas pozorno spremljajte dogajanje v okolici. Tako boste lahko opazili morebitne nevarnosti in se jim pravočasno izognili. Že sekunda nepozornosti je namreč dovolj, da se vaša igra spremeni v nesrečo.

Vas, starši, pa iskreno prosim, da ste kot udeleženci v prometu zgled svojim otrokom. Otroci se učijo prek izkušenj, zato se z njimi pogovarjajte tudi o prometni varnosti. Bodite strpni udeleženci v prometu. Spoštujte cestnoprometne predpise. Tudi sam sem oče in vem, kako pomembno je, da z zgledom začnemo že v zgodnjem otroštvu. Pokažite svojim otrokom, da jih imate radi, tako, da jih naučite varne in preudarne udeležbe v prometu. Tako boste največ storili za njihovo varnost.

PET PRAVIL ZA VARNOST

1. Ko ste na kolesu, skiroju ali na rolki, vedno nosite čelado.
2. Nosite pisana oblačila, da boste opazni in vidni, v mraku in ponoči pa tudi odsevne trakove in kresničke.
3. Odsevne trakove namestite na kolesa in skiroje.
4. Tudi kadar na semaforju gori zelena luč, se vedno prepričajte, da je prečkanje res varno. Včasih lahko voznik spregleda zeleno luč in vas zbije.
5. Hodite po pločniku ali varno ob robu ceste in se ne prerivajte, če hodite v skupini.

Srečno in varno na vsaki poti!

mag. Igor Velov, direktor Javne agencije RS
za varnost prometa

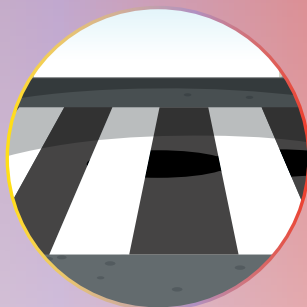

VARNOST V
PROMETU

PROMETNI REBUS

1 2 3 4

5 6 7 8 9

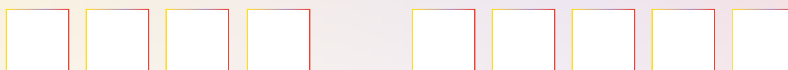
10 11 12 13 14 15 16 17
18 19 20 21

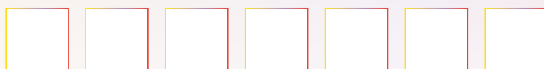
22 23 24 25 26
27 28 29

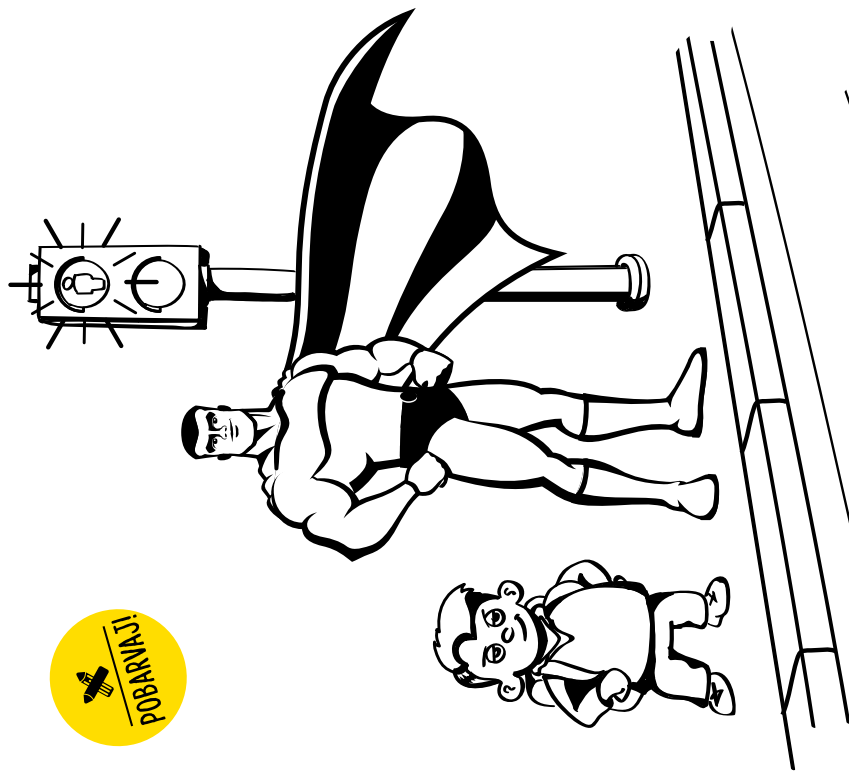
2 10 11 4 13 6 3 28

7 4 23 17 2 14 23 16 12

10 12 5 4 8 24 19

NAVADEN AL' PA
SUPER JUNAK,
NA ZELENO
ČAKA VSAK.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

ŽIVIM
ZDRAVO

BESEDA STROKOVNJAKA:

ČUDOVITE SLADKOSTI NARAVE

Sladkor nam povzroča skomine in slabo vest. Najpogosteje ga povezujemo s prekomerno težo, sladkorno boleznijo, presežki energije, zobno gnilobo, pravzaprav smo mu naprtili kar vse tegobe današnjega časa. Tej čudoviti stvaritvi narave pa delamo veliko krivico.

**Obstajajo
različne sladkosti:
beli sladkor, rjavi sladkor,
kokosov sladkor, med,
javorjev sirup ...**

Sladkor je unikatna molekula, ki jo izdelujejo rastline. S pomočjo našega izdihanega zraka, vode in sončne svetlobe izdelajo lastno hrano ter nas obdarijo s kisikom. Rastline sladkor izdelajo v procesu fotosinteze, namenjen pa je njihovi rasti in razvoju. Rastline svoje pridelke uskladiščijo v obliki škroba ter olj. Da s svojo hrano ravnajo več kot modro, je očitno tudi glede na njihov videz! Ste mar že kje videli rastlino s prekomerno telesno težo? In to kljub temu, da se ne gibajo kaj dosti, saj so s koreninami čvrsto pritrjene v tla. Kaj se torej lahko naučimo od rastlin?

Predvsem spoštovanja do narave ter cenjenja njenih stvaritev. Sladkor je namreč kristal z veliko uskladiščene energije. Najbolje ga je uživati v obliki sadja. Sadje je namreč najbolj naravna sladica. Vse kar je slajše in dodatno slajeno, je že presežek ali koncentrat.

Ker je sladkor izjemno prijetnega okusa, se nanj hitro navadimo. Z vplivom na raven krvnega sladkorja ustvarja tudi apetit. Ko z njim crkljamo brbončice, pozabimo na zmernost. Tako se začnejo kopičiti maščobne zaloge, tiste, ki otežujejo zapenjanje hlač. Glede na to, da živimo v družbi izobilja hrane, nam zalog ni treba ustvarjati. Sicer pa sladkor brez težav zaužijemo, kadar rabimo energijo za šport ali učenje. Z nekaj kristali sladkorja preženemo tudi slabost ali omotico.

Za sladkor torej lahko zastavimo dobro besedo. Vse križe in težave, ki mu jih očitamo, pa si nakoplujemo le, če ga uživamo brez vedenja in spoštovanja.

RECEPT ZA BONBONE

Potrebuješ:

eno skodelico belega sladkorja,
pol skodelice vode,
eno jušno žlico jabolčnega soka ter
eno žlico medu.

Priprava:

Vse sestavine stresemo v lonec in
kuhamo na nizki temperaturi.
Ko se sestavine pomešajo in raztopijo,
naj rahlo vrejo še 15 do 20 minut.
Na pladenj s papirjem za peko z žlico vlivamo
in oblikujemo bombone.

Pustimo, da se strdijo.

Ko se ohladijo, jih lahko povaljamo še v
mletem sladkorju ter shranimo v škatlico.

Lucija Šušteršič

ŽIVIM
ZDRAVO

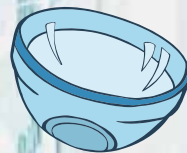
NAJ RECEPT AJDOVA TORTA

Sestavine za 8 oseb

140 g ajdove moke
140 g mletih lešnikov
1 žlička pecilnega praška
1 žlička sode bikarbone
1 ščepec soli
2 jajci
125 g medu

125 ml oljčnega olja
250 ml smetane za stepanje
2 žlici sladkorja v prahu
1 vrečka vaniljevega sladkorja
250 g slivove marmelade
polovičke orehovitih jedrc za dekoracijo
sladkor v prahu za posip

Pečico segrejemo na 180 stopinj Celzija. Pekač za torto s snemljivim obodom premera 20 centimetrov namastimo in dno obložimo s papirjem za peko. V skledi zmešamo suhe sestavine, torej ajdovo moko, mlete lešnike, pecilni prašek, sodo bikarbono in ščep soli.

V drugo skledo ubijemo jajci, jima dodamo med in ju z električnim mešalnikom na visoki hitrosti stepamo pet minut oziroma dokler se volumen zmesi ne podvoji. Zatem dodamo oljčno olje in premešamo.

Suhe sestavine stresemo k mokrim in premešamo, da se sestavine samo povežejo. Zmes prelijemo v pekač, ki ga za 30 minut potisnemo v ogreto pečico. Deset minut pred koncem pečenja lahko pečico ugasnemo.

Ko se biskvit malce ohladi, ga previdno odstranimo iz pekača in zvrnemo na stojalo, tako da je dno obrnjeno navzgor. Odstranimo papir za peko in pustimo, da se biskvit povsem ohladi.

Smetano, ki smo ji dodali žlico sladkorja v prahu in vaniljev sladkor, z električnim mešalnikom stepemo. Biskvit vodoravno prerežemo na pol. Spodnjo polovico najprej premažemo z marmelado, nato pa še s stepeno smetano in jo na koncu pokrijemo z drugo polovico biskvita.

Torto okrasimo z orehovimi polovičkami in posujemo s preostankom sladkorja v prahu. Pripravljeno sladico postrežemo.

Recept je pripravil Tim Krznar, OŠ Ivana Kavčiča, podružnična šola Mlinše

Mentorica: Petra Knez

KOŠARKARSKI KAMP Z GOGIJEM

Med 23. in 29. junijem 2019 se bo na Rogli odvil že tradicionalni, šesti košarkarski kamp, katerega ponosni sponzor je podjetje Telemach. Potekal bo pod vodstvom Gorana Dragića, trenutno najboljšega slovenskega košarkarja in člana NBA ekipe Miami Heat.

Vabljen, da na skrbno načrtovanih treningih pod vodstvom Gorana in trenerjev pomočnikov nadgradiš svoje košarkarsko znanje. Treningi bodo kar dvakrat dnevno!

Treningi so pripravljeni tako, da bo prav vsak mali košarkar oziroma košarkarica lahko nadgradil-a svoje osnovno znanje. Skupaj z Gogijem boš spoznaval šport in zdrav način življenja, pa tudi vrednote, ki so v športu zelo pomembne: nesebičnost, poštenost, predanost, čistost, dobrodelnost.

Več informacij o tej odlični kombinaciji športa in zabave najdeš na spletni strani <https://gorandragic.si/>

Oglasno sporočilo

Reši Telemachovo nagradno križanko, katere glavni junak je naš košarkarski as Goran Dragić.

Dobljeno nagradno geslo do **20. 6. 2019** pošlji na Sobivanje, Predjamska cesta 1, 1000 Ljubljana in stiskaj pesti. Izžrebali bomo 3 srečnejše in jih obdarili. Glavna nagrada je podpisana kapa Košarkarskega kampa Goran Dragić!

Nagrade: 1x podpisana kapa Gorana Dragića, 2x majčka Košarkarskega kampa Goran Dragić

TELEMACHOVA NAGRADNA KRIŽANKA

Iz katerega dela Ljubljane
je doma Gogi?

V katerem klubu igra Gogi?

Država, kjer je Gogi s
slovensko reprezentanco
osvojil naslov evropskih
prvakov?

Kje bo letos že šesto leto zapored potekal
Košarkarski kamp Gorana Dragića?

Kako se imenuje liga, kjer igra Gogi?

Zmagovalno geslo

telemach

GORAN DRAGIĆ

ŽIVIM
ZDRAVO

ALI JE KAJ TRDEN MOST?

Super igra za dan, ko se zbere veliko prijateljev. Dva prijatelja se primeta za obe roki in tako ustvarita most. Drugi prijatelji se postavijo en za drugim in se primejo za rame, da nastane »vlakec«. Prvi v vrsti vodi vlakec naokoli v rahlem teku in nato vlakec pripelje do mostu.

Vlakec vpraša most: "Ali je kaj trden most?"

Most odgovori: "Kakor skala, kamen, kost."

Vlakec vpraša: "Ali gre lahko naša vojska skozi?"

Most odgovori: "Ja, če zadnjega spustite."

Vlakec odgovori: "Če ga le ulovite."

Nato prijatelja, ki sta most, dvigneta roki, vlakec pa gre med njima pod mostom. Ko je pod mostom zadnji član, se most spusti in ga ulovi. Otroka, ki sestavljata most, se med tem, ko vlakec kroži naokoli, dogovorita, kaj bo kdo zastopal. Ulovljenega vprašata: Kaj imaš raje: jagode ali lubenice? Ulovljeni pove in se postavi za zastopnika izbranega sadeža. Vlakec spet pride do mostu in zgodba se ponovi. Tako se igra nadaljuje, dokler niso ulovljeni vsi vagončki. Nato se oba tabora pomerita v moči. Vsi, zbrani za zastopnikom jagode, primejo otroka pred njim za boke, enako tabor lubenice, in nato vsak tabor vleče na svojo stran. Zmaga skupina, ki obstane bolj trdna in ne popada po tleh.

**Krasne igre
so tudi: gumnivst,
preskakovanje
kolebnice, ristanec
in 'zemljo kras'.
Vprašaj starše!**

Resnična zgodba

KAJ POMENI FAIR PLAY?

Bravo, Alex!
Kakšna krasna
resnična
zgodba!

Na tekmovanju v biatlonu, na Pokljuki, aprila letos, sta bila med tekmovalci tudi Alex Cisar in Tilen Gregorka. Alex je med prehitevanjem ponesreči pohodil Tilnovo smučarsko palico, zato jo je Tilen izgubil. Ko je Alex to opazil, je pohitel do Tilna, mu dal svojo palico. Nato se je vrnil po Tilnovo palico in z njo nadaljeval tekmo. Alex zaradi tega na koncu ni zmagal. Postal pa je moralni zmagovalec tekme in lep zgled za vse, kako moramo razmišljati, tudi če je na kocki visoka uvrstitev na tekmovanju.

Alex Cisar je za to dejanje prejel priznanje Fair Play Olimpijskega komiteja Slovenije. Poleg tega je Alex na letošnjem mladinskem svetovnem prvenstvu osvojil dve zlati medalji! Zelo smo ponosni, da je Alex tudi ambasador Sobivanja.

Pri prijateljstvu in pri vseh stvareh, ki jih počnemo v življenju, je zelo pomembno, da pri tem vidimo stisko sočloveka in mu po najboljših močeh pomagamo.

Deutsch-Slowenische
Industrie- und Handelskammer
Slovensko-nemška
gospodarska zbornica

Foto: Aleš Fevžer

BESEDA STROKOVNJAKA:

KAKO RAZMIŠLJA NAŠE SRCE

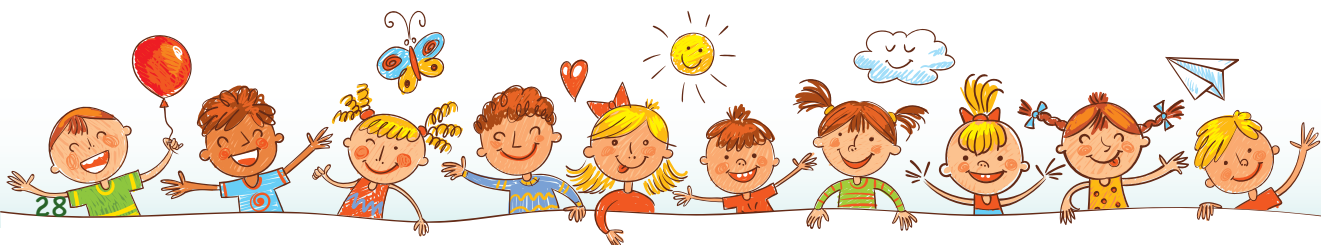
Lepo je biti vesel in čutiti, da te imajo drugi radi in da imaš ti druge rad. Ta lepa čustva so tista, ki jih lahko gojimo sami in nam najbolj pomagajo. Lepo je biti skupaj s starši, prijatelji in si izmišljati nove igre in dogodivščine.

Včasih pa se nam zgodi kaj takega, kar nas spravi v jok. Pritečejo solzice, boli nas srček in vemo, da smo žalostni. Potrebujemo prijaznost in tolažbo. Ko stvari ne gredo tako, kot bi hoteli, zaškrtamo z zobmi, stisnemo pesti in bi najraje zakričali ali koga udarili. To je jeza. Pomaga nam, da se premaknemo in nekaj spremenimo. Nujno potrebujemo nekoga, ki nas pomiri in nam pomaga urediti stvari, da bodo spet prav. Najmanjši in najbolj občutljivi pa smo takrat, ko nas je strah. Takrat se radi skrijemo v varno naročje, kjer se naš srček spet umiri. Pomaga nam, če nas nekdo zavaruje, če odstrani nevarnosti in prežene strahove. Takrat spet najdemo pogum za novo veselje in naša čustva za igro in druženje so spet nazaj.

Katarina K. Erzar

DAN PRIJATELJSTVA

- V projekt Spodbujamo prijateljstvo je prijavljenih 215 šol in vrtcev in v njem sodeluje kar 13.765 otrok.
- Dan prijateljstva se je letos prvič odvijal v OŠ Zadobrova in v vrtcu Miškolin. Pripravili smo zabavne poučne vsebine za otroke in za starše. Med vrstniki in znotraj družin smo stkali še močnejše prijateljske vezi.

Naredi sam:

KOŠARA ZA KOLO

V toplih dneh se je najlepše prevažati s kolesom. Če to počneš skupaj s prijatelji, vaše premikanje ni le trajnostno in zdravo, temveč tudi zabavno. Skupaj popestrite svoje košare na kolesih, v njih naložite zabavne igre in se odpeljite novim dogodivščinam naproti.

Potrebuješ:

- ✿ košarico (poišči jo doma ali v trgovini)
- ✿ širši trak ali vrv (0,5 m)
- ✿ figurice, gumbе ali frnikole

Komaj čakam, da te srečam in vidim, kakšno košaro si ustvaril!

Kako veliko košaro imaš?

Če je večja, jo lahko pritrdiš zadaj, na prtljažnik, če pa je manjša, jo lahko namestiš spredaj, na krmilo. Če bo košarica zadaj, jo z vseh štirih strani okrašiš, če bo spredaj, pa samo s treh strani.

Za »igrivo« košarico potrebuješ figurice iz čokoladnih jajčkov. Vsako figurico z vrvico priveži na košarico ali pa jo prilepi z močnim lepilom. Lahko jih daš v vrsto ali pa jih poljubno razporediš po košari.

Za »pikasto« košarico uporabi pisane gumbе. Z lepilom jih nalepi na košarico. Raznobarvni gumbi bodo ustvarili pisano pikasto košarico. Če bodo vsi gumbi enake barve, pa bo košarica bolj elegantna.

Za »dragoceno« košarico uporabi frnikole. Te se bodo v soncu bleščale kot zaklad. Pritrdi jih z močnim lepilom.

Ko je košarica okrašena, jo s pomočjo širšega traku ali vrvi pritrdi na kolo, na vsaj dveh točkah na krmilo in na štirih točkah na prtljažnik. Trak potegni skozi košarico na tisti strani, ki se dotika kolesa.

PRIJATELJSTVO

Objavljamo zmagovalno pravljico natečaja Pravljica o prijateljstvu.

MEDVED, LISIČKA IN ZAJČEK

Zajček je skakal po vrtu in se spraševal, le kam je letos gospa Javor posejala korenje. Ker ga ni našel, se je namenil k staršem nazaj v gozd. Med potjo ga je za kožuh zgrabilo nekaj ogromnega in kosmatega. Bil je plašne narave, zato se je pošteno ustrašil, ko je zagledal medveda, ki mu je grozil: »Nikoli več se ne prikaži v tem delu gozda! Samo enkrat te še vidim, pa ti polomim vse tačke!« A moral je tod mimo, če je želel prinesiti bolnim staršem kaj hrane. Kljub temu je odvrnil: »Nissem ... Ne boo me več tood mimmo ...« »In tudi prav je tako! Zdaj se pa brž poberi!« ga je priganjal medved.

Od daleč je vse to opazovala lisička. Ubogi zajček se ji je zasmilil in ker je bil dobrega srca, mu je sklenila pomagati. Niso minili trije dnevi, ko je zajček spet moral mimo medveda po hrano. Ta se je takoj prikazal, da bi ga ujel. Zajček je tekel vedno hitreje, medvedu pa je že zmanjkovalo moči. Če se ne bi spotaknil, ga medved ne bi ujel in začel tepsti. A lisička jima je bila ves čas za petami, zato je medved debelo pogledal, ko je rekla: »Spusti zajčka!«

»To mi praviš ti! Za koga se pa imaš, da mi ukazuješ!«
»Videti je, da te starši niso naučili kulture,« je vztrajala.
Medved se je zlomil: »Nimam družine. Starša sta me zapustila pred tremi leti ...«. Vsi so obmolknili, kot da bi jim muca snedla jezik. Nato je nadaljeval: »Zajček, žal mi je, da sem se tako grdo obnašal do tebe. Želel sem te imeti za prijatelja, pa si se me vedno bal. Sčasoma sem postal zavisten, ker sem hotel tako hitro teči kot ti ...« Zajček ga je prekinil: »Tega nisem vedel, saj mi nikoli nisi povedal!«
Lisička je bila vesela, da sta zgladila spor, in se je že hotela po tihem umakniti v svoj lisičji brlog, ko jo je zajček ustavil: »Hej, lisička! Hvala, ker si nama pomagala. Če te ne bi bilo tukaj, bi me medved že snedel.«
»Pravega prijatelja spoznaš v težavah,« je pomahala v slovo.

Avtorica: Nina Klemenčič, 9. a, OŠ Kajetana Koviča Radenci
Mentorica: Zdenka Šiplič

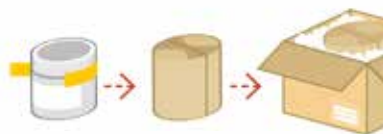
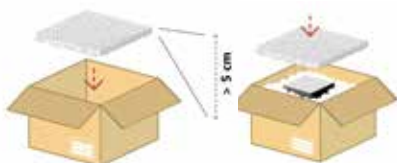
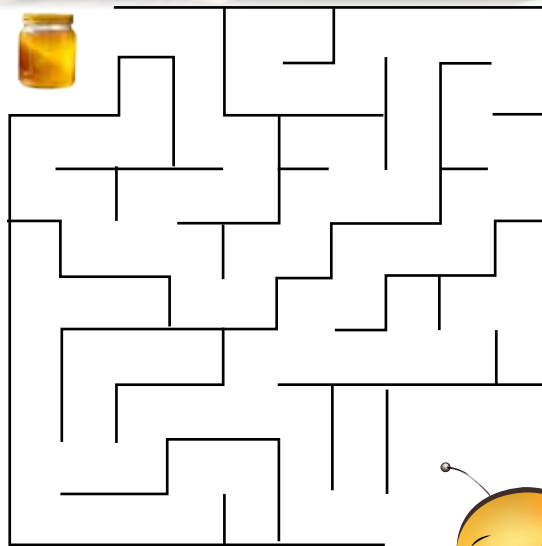

LABIRINT

Sobi je ponosen na svoj pridelek medu.

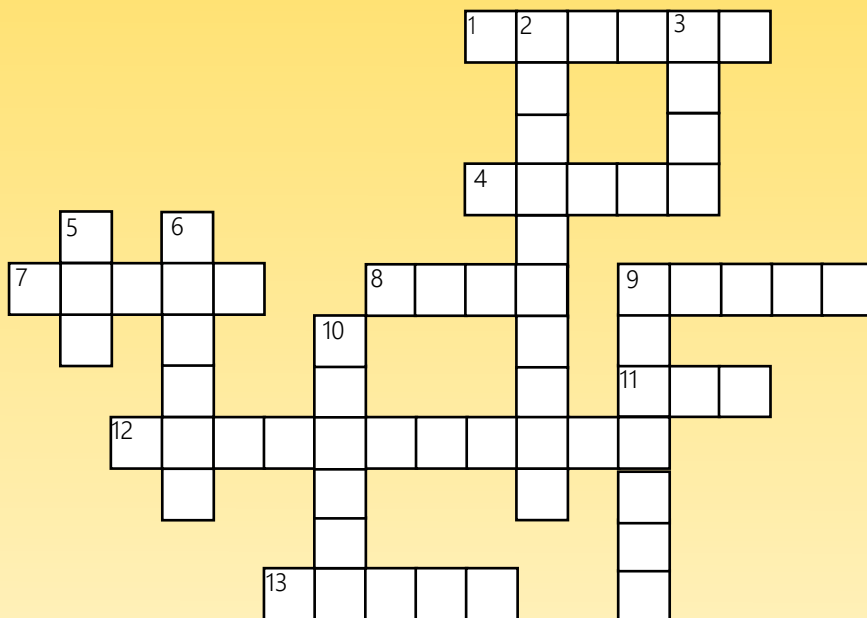
Zato je za Vanjo pripravil paket – kozarec medu.

Da bo darilo varno prišlo na cilj, je Sobi kozarec najprej oblepil z lepilnim trakom, ga ovil v papir, ga položil v kartonasto škatlo in kozarec obdal z vseh strani z zmečkanim papirjem, da se nikjer ne dotika škatle. Na škatlo je nalepil še znak kozarca, ki pomeni, da je v paketu nekaj občutljivega.

SLIKOVNA KRIŽANKA

Namig: ime kužka najdete na spletni strani **postarpavli.si**.

VODORAVNO

13

12

9

11

1

4

8

7

NAVPIČNO

2

5

3

9

6

10

Oglasno sporočilo

SLOVENIJA, KOT
JO VIDIMO
OTROCI

PET KORAKOV DO ZEMLJEVIDA TRAJNOSTNIH POTI

V šolo gremo lahko peš, s kolesom ali skirojem, s Cicibusom, s šolskim avtobusom, z mestnim potniškim prometom ali z osebnim avtom. Prve tri možnosti (hoja, kolo, skiro) so trajnostne oblike mobilnosti, saj ne onesnažujejo zraka.

Zemljevid trajnostnih poti v šolo izdelujejo na Geodetskem inštitutu Slovenije. Od ideje do natisnjenega zemljevida je 5 korakov. Iz zemljevida lahko razberemo, kako trajnostno se otroci obnašate.

1. korak

Skupaj z otroki v šoli na posnetek iz zraka izrišejo poti v šolo in načine mobilnosti ločijo z različnimi barvami.

2. korak

Otroci z učitelji vrišejo svoje poti mobilnosti v šolo in jih pošljejo po pošti na Geodetski inštitut Slovenije.

3. korak

Izdelamo osnovni zemljevid kot podlago za vnos zbranih podatkov (8 korakov izdelave zemljevida smo opisali v predhodnih številkah revije).

Juhu! Večina vas hodi v šolo
peš, s kolesom ali s skirojem.

4. korak

Z računalniškim programom vnesemo zbrane poti otrok
na osnovni zemljevid.

5.korak

Tako nastali zemljevid trajnostnih poti v šolo natisnemo.

SLOVENIJA, KOT
JO VIDIMO
OTROCI

BESEDA STROKOVNJAKA:

BELA KRAJINA VABI

Bela krajina leži v jugovzhodnem delu Slovenije, na sončni strani Gorjancev, ob reki Kolpi, ki je tudi mejna reka s Hrvaško. Krasi jo slikovita in razgibana kraška pokrajina, posejana z brezovimi gozdovi in steljniki, ki naredijo Belo krajino zares belo, ter značilnimi belokranjskimi vinogradi. Za Belo krajino je značilna tudi narodna noša bele barve, stkana iz lanu, ter praznovanje Zelenega Jurija, ki odganja zimo in oznanja pomlad. Tu sta doma tudi belokranjska pogača in belokranjska povitica. Zelo znane pa so tudi belokranjske pisanice – tradicionalni pirhi črno-rdeče-bele barve.

Belokranjska mesta, kot so Metlika, Črnomelj, Semič, nam razkrivajo veliko tisočletnih skrivnosti, povezanih z rimskimi svetišči – mitreji, vpadi Turkov in naseljevanjem uskokov v Beli krajini. Na izlete vabijo tudi kolesarske in pohodniške poti po kraškem terenu. Pozimi lahko smučate v centru Črmošnjice, poleti pa je najbolj priljubljena reka Kolpa – za plavanje in za izlet s čolnom

Bela krajina je čudovita v vseh letnih časih!
Tomaž Oršič

Ali veš, da so leta
1986 v Beli krajini
odkrili črnega močerila,
podvrsto znane
človeške ribice?

Kresovanje

Poletni kresni venček

Nekdaj so na kresno noč (23. junija) otroci ob kresu nabirali cvetlice in iz njih pletli venčke. Nabirali so le ivanjščice, ki so jih v tistih časih imenovali kresnice. Verjeli so, da imajo cvetovi ivanjščice moč sonca. Ker so venčke pletli v bližini kresa, je venček dobil moč kresa in je varoval pred hudim. Venčke so dan po kresu odnesli domov in jih obesili nad hišna in hlevska vrata, kjer so ostali do kresa naslednje leto. Prinašali naj bi srečo, ljubezen in zdravje.

Najvišji kres na
svetu so postavili v Boštanju
30. aprila 2007. Visok je bil
neverjetnih 4344 m in je prišel
v Guinnessovo knjigo
rekordov!

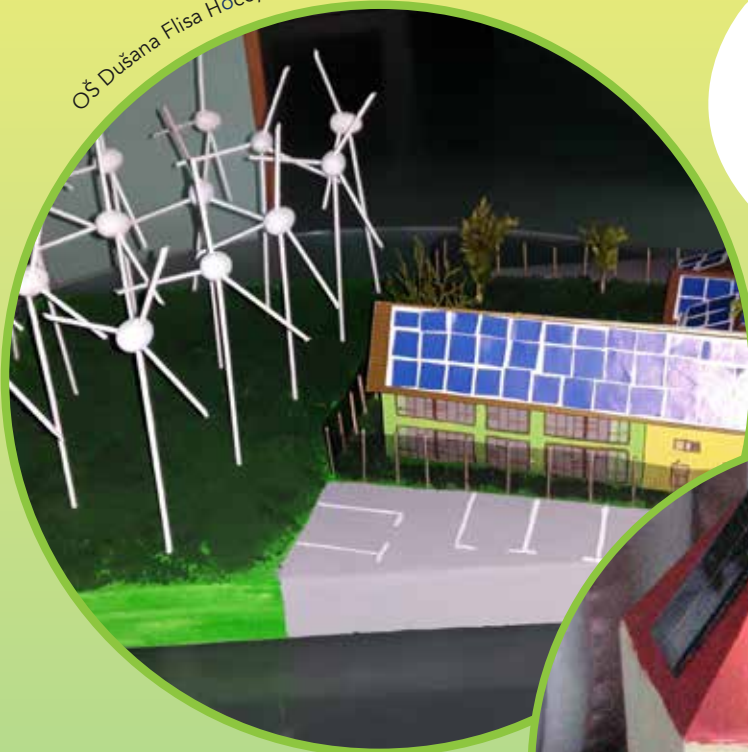

ENERGIJA

NATEČAJ ENERGETSKO ZNANJE ZA ODGOVORNO RAVNANJE

Na letošnjem natečaju je sodelovalo 4.850 otrok iz 65 slovenskih šol in vrtcev po vsej Sloveniji. Tudi letos bomo med prispelimi deli izbrali najboljša in jih nagradili na festivalu Sobivanje, 24. maja 2019, v adrenalinskem parku Atlantis!

OŠ Dušana Flisa Hoče, Vrtec Hoče

Ali si vedel,
da projekt poteka že
4. leto in je skupno v
njem sodelovalo že več
kot 16.000 otrok.

OŠ Šmarje - Sap

Pomagaj kuži Paziju najti pot do čelade

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

POLETJE V HRIBIH

Izpolnite nagradni kupon (dobite ga v planinskih postojankah PD Ljubljana Matica, na promocijskih dogodkih Manner ter na spletni strani www.slovenskealpe.si) in sodelujte v žrebanju za privlačne nagrade:

- Triglavski dom na Kredarici - nočitev z zajtrkom za celo družino
- Koča pri Triglavskih jezerih - nočitev z zajtrkom za celo družino
- Dom na Komni - nočitev z zajtrkom za celo družino
- 5 x planinski nahrbtnik Manner
- 10 x sladko presenečenje Manner

Na kateri nadmorski višini leži Koča pri Triglavskih jezerih?

a) 1.587 m b) 1.624 m c) 1.685 m

Ime in priimek pošiljatelja:

Naslov in kraj:

Poštna številka:

e-naslov:

EMŠO:

Davčna št.:

PRAVILA NAGRADNE IGRE: Nagradna igra poteka od 20.05.2019 do vključno 20.08.2019. Zaključno žrebanje in podelitev nagrad bo dne 27.08.2019 v prostorih Bomark d.o.o. V žrebanju bodo sodelovali vsi, ki bodo do 20.08.2019 oddali izpolnjen letak oskrbniku ene od postojank PD Ljubljana-Matica ali ga poslali po pošti na Bomark d.o.o., Predjamska cesta 1, 1000 Ljubljana. V žrebanju se lahko sodeluje tudi z več letaki. Nagradenec bo o nagradi obveščen po e-pošti. Če se v roku 30-ih dni po prejemu obvestila o nagradi ne javi, izgubi možnost nagrade. Ob prevzemu mora predložiti osebni dokument. Nagrada ni izplačljiva v gotovini. Davek na podlagi Zakona o dohodnini plača prejemnik nagrade. V nagradni igri ne smejo sodelovati zaposleni v PD Ljubljana-Matica. Josef Manner d.o.o. ter njihovi ožji družinski člani. Organizator nagradne igre se zavezuje, da bo s podatki uporabnikov ravnal skrbno in v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov RS. Več o pravilih nagradne igre lahko preberete na www.slovenskealpe.si

Manner

SLOVENSKE ALPE
Evropski gorski biser

planinsko društvo
LJUBLJANA - MATICA